

REMISSVAR

2016-01-15
Dnr 3.9:0711/15

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Ett särskilt tortyrbrott (Ds 2015:42)

(Ju2015/06480/L5)

Inledning

Promemorian behandlar frågan om ett särskilt tortyrbrott bör införas i svensk rätt. Utredningen gör bedömningen att övervägande skäl talar härför och föreslår att en ny lag om straff för tortyr ska införas. Förslaget innebär att en offentlig tjänsteman kan dömas för tortyrbrott om han eller hon tillfogar annan allvarlig smärta eller skada eller svårt lidande. För straffansvar krävs att gärningspersonen har utfört gärningen i syfte att exempelvis erhålla information eller en bekännelse, bestraffa, hota eller diskriminera. Utredningens förslag innebär vidare att en överordnad kan hållas ansvarig för underlydandes tortyr, att tortyrbrottet omfattas av universell jurisdiktion samt att tortyrbrottet undantas från reglerna om preskription.

Barnombudsmannen yttrar sig över promemorian med utgångspunkt i vårt uppdrag att företräda barns och ungas rättigheter utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen).

Barnombudsmannens samlade bedömning

Barnombudsmannen välkomnar förslaget att införa ett särskilt tortyrbrott i svensk rätt och har inget att erinra mot de bedömningar som utredningen gör. Vi beklagar emellertid avsaknaden av ett genomgående barnperspektiv i promemorian. Barnkonventionen ställer krav på kontinuerliga analyser och utvärderingar av vilka faktiska konsekvenser olika åtgärder och beslut får för barn. Den nationella strategin för att stärka barnets rättigheter som antagits av riksdagen föreskriver också att all lagstiftning som rör barn ska utformas i överensstämmelse med barnkonventionen. I strategin understryks vikten av att hela lagstiftningskedjan, från utredningsdirektiv till beslut i riksdagen, präglas av såväl ett barnperspektiv som ett barnrättsperspektiv.¹ Barnombudsmannen är därför kritisk till att utredningen inte har analyserat hur förslagen i promemorian påverkar barn och unga.

Framförallt vill vi lyfta frågan om barn och unga som är frihetsberövade och i synnerhet isolering av frihetsberövade barn och unga, vilket vi anser är en fråga som förtjänar att ägnas särskild uppmärksamhet i relation till frågor om tortyr. Enligt artikel 37 i barnkonventionen får inget barn utsättas för tortyr eller annan

¹ Strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige, s. 4.

grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Artikel 37 föreskriver också att frihetsberövande av barn endast får användas som en sista utväg och för kortast lämpliga tid samt att varje frihetsberövat barn ska behandlas humant och på ett sätt som beaktar behoven hos personer i dess ålder. FN:s specialrapportör mot tortyr har framhållit att isolering av barn och unga som är frihetsberövade i vissa fall kan uppfylla kriterierna för grym, omänsklig eller förnedrande behandling och till och med tortyr.² Sverige har i denna fråga också fått skarp kritik från FN:s antitortyrkommitté som i sina senaste rekommendationer uppmanar Sverige att avskaffa all isolering av barn och unga.³ Sammanfattningsvis anser Barnombudsmannen därför att frågan om isolering av frihetsberövade barn borde ha belysts utifrån det sammanhang som berörs i det lämnade förslaget.

Föredragande i ärendet har varit juristen Julia Nordin Johansson.

Fredrik Malmberg
barnombudsman

---

² United Nations General Assembly, Interim report of the special rapporteur of the Human Rights Council on Torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment (A/66/268), 2011.

³ CAT/C/SWE/CO/6-7, p. 8-9.